

doğada bu ay

Kardelenlerin Çiçek Açma Zamanı Geldi

Kardelenlerin açması, ilkbaharın yaklaştığının işaretlerinden biridir ve çok sevindirici bir haberdur. İlk kardelenleri görenler görmeyenlere hemen haber verir. Biz de size haber veriyoruz. Kardelenlerin açma zamanı geldi!

Bembeyaz karların arasından yukarı doğru başını uzatan güzel mi güzel çiçekleri olan hoş kokulu bir bitki kardelen. Adını, karların arasından bu şekilde yüzeye çıkmasından alır. Ülkemizin farklı yörelerinde "cimbirt", "tamtakırdak", "boynubükük", "değirmengülü" adlarıyla da anılır. Kardelenler, nergislerle akraba olan soğanlı bitkilerdir.

Kardelenlerin çiçeklerinin, üçü diğerlerinden daha uzun olan altı taçyaprağı vardır. Taçyapraklarının dibinde, ucunda ya da her ikisinde birden yeşil lekeler bulunur. Baş aşağı duran ve çana benzeyen çiçekleri güzel kokularıyla arıları kendilerine çeker. Kardelenin çiçektozları, balözü almak için çiçeklerinin içine giren arıların sırtlarına, bacaklarına yapışır. Arılar bu çiçektozlarını çiçekten çiçeğe taşıyarak onların tozlaşmalarına yardım eder. Kardelenlerin bir diğer yardımcısı da karıncalardır. Ancak onlar tozlaşmaya değil, meyvelerin içinden çıkan tohumların yayılmasına yardım ederler. Tohumların üzerinde karıncaların yemeyi çok sevdiği lezzetli bir bölüm vardır. Karıncalar, bu tohumları yuvalarına taşırlar. Lezzetli bölümlerini yedikten sonra bu tohumları yuvadan dışarı atarlar. Dışarı atılan tohumlar da 3-4 yıl içinde yeni bitkiler halinde gelişir.

Kardelenler orman içlerinde, dağlarda görülebilir. Dünyada 22 farklı kardelen vardır. Ülkemizdeyse 15 farklı kardelen bulunur. Bunların 7'si yalnızca ülkemizde görülür.

Fotoğraf: Anders Sandberg

Fotoğraf: Bob Gutowski

Fotoğraf: Steve Covey

Göl soğanı

Kardelen mi, Göl Soğanı mı?

Kardelenler, genellikle göl soğanlarıyla karıştırılır. Bu iki bitkiyi bazı özelliklerinden kolayca birbirinden ayırt edebilirsiniz.

- Kardelen ve göl soğanının çiçek açma dönemleri farklıdır. Kardelenler kışın ve ilkbaharın başlarında çiçek açar. Göl soğanları sulakalanların yakınında görülür ve ilkbaharın sonlarında çiçek açar.
- Kardelenlerin çiçeklerinin taçyapraklarının üçü diğerlerinden daha uzundur. Oysa göl soğanlarının taçyapraklarının tümü aynı boydadır.

Birçok soğanlı bitki gibi kardelenlerin de soyu tükenme tehlikesi altında. Çünkü yaşam alanları hızla bozuluyor ve doğadan milyonlarca kardelen toplanıyor. Bu da kardelenlerin tükenmesine yol açıyor. Bazı kardelen türleri özel üretim çiftliklerinde de yetiştiriliyor. Buralarda üretilen kardelenler İngiltere ve Hollanda gibi bazı Avrupa ülkelerine de ihraç ediliyor.

Burcu Meltem Arık
burcu.arik@gmail.com